

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR: Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor. Félévre 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.			Felelős szerkesztő: BITTERMANN SÁNDOR.	Kiadótulajdonos: BITTERMANN NÁNDOR	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők. MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.
--	--	--	--	--	--

Ez is harc!

Zombor, április 14.

Az ellenfél mindig ellenfél, akár a békés munka terén, akár a tomboló harc mezején. Itt is, ott is arra törnek, hogy lefegyverezzék egymást. A két küzdelem között a barci eszközök használatában van a különbség.

Kormánypart és ellenzék még békés parlamenti tárgyalások idején is úgy lesnek egymás gyöngéjére s úgy csapnak le minden irgalom nélkül a védtelenül hagyott helyekre, mint a vérszomjas vércse a kilesett prédára. A harcot uraló módon keztyűs kézzel vívják, akár a gentleman-ek a vívóterem porondján. Van itt is kelepce, lepessző, finesse, trükk, de nem durva, nem nyers. Gavalléroság a kitámadásban, mosoly az ajkakon — mind csak kendőzése a lesben álló saját éberségnek és csaló-étek az ellenfél éberségének elaltatására.

Bezzeg mások a harc eszközei s más a küzdelem módja az obstrukció vagy a választás viharos hevében. A barátságos, finom mérközést szenvedélyes, adáz összecsapások váltják fel a lovagiasság szabályai nélkül; a kardot nem rántják ki a vágás vagy szúrás után a sebből, hanem meg is forgatják benne; nem kellemeteskednek egymással szemben az ellenfelek, ellenkezőleg azon vannak, hogy mentül kellemetlenebbek legyenek.

A harcnak e durvább módja értetetővé teszi a füge-rímeket is, bár nem helyeseljük, sőt eleve tiltakozunk az ellen, hogy e rakás szellemtelenséget pártunk nyakába varrják. Ellenkezőleg nem tudunk szabadulni a gyanútól, vajjon e Hazafi Veray János színvonala alatt nyekegő kírímek nem trükkremekbe készültek-e.

De bármilyen durván folyjon a harc s bármily magasra csapkodjanak fel a szenvedély hullámai, egyről nem volna szabad megelégedezni: az igazságról.

Vajjon megfelel-e a követelménynek az a komoly számbavételre szánt hirdetés, hogy a zombori bor- és husfogyasztó bérlőség fölesapott munkapárti főkortestnek, zaklatja a vendéglősöket és polgárokat és szigorú megterheléseket helyez kilátásba, ha be nem vonják a Fernbach zászlókat? Ugyan mivel zaklathatják azt a vendéglőst vagy azt a polgárt, akinek rendben van a pincéje? Vagy ha követelik a rendbehozatalt ott, ahol nincs rend, az most egyszerre kortesi zaklatás? Ugyan, ugyan.

Hát az valóság-e, hogy a zombori munkapárt még meg sem alakult s már is összeiratják a kutyaakat, mert a kutyaadót fel fogják emelni, hogy a befolyandó összegből a munkapárt alkotmányos költségeit fedezhesse és hogy jusson és maradjon belőle a jelöltnek

is, meg a főkortesteknek? Hiszen ha felemelik a kutyaadót, felemelik a munkapárti választókét is. Vagy ezeket nem fogják emelni? Ugyan, ugyan.

Az igazságtól való ilyen elkalandozások veszedelmes jelenségek a zombori függetlenségi és 48-as pártira. Ezek agoniális hallucinációk, a halál postásai, melyek ellen nincs orvosság, nincs szer. Mi csak egyet tehetünk láttukra: teljes részvétellel kísérjük a végső vergődésüket.

Pártalakuló nagygyűlés.

A zombori nemzeti munkapárt alakuló nagygyűlésének előkészületei serényen folynak. Az előkészítő bizottság mindent elkövet, hogy a nagygyűlés mennél impozánsabb legyen. A nagygyűlés alkalmával fogja elmondani programbeszédét dr. Konyovits Dávid, a párt jelöltje is. A társadalom összes körei nagy érdeklődéssel tekintenek a programbeszéd elé.

Báró Vojnits István jelölése.

Zombor, április 14.

A verbászi kerület nemzeti munkapárti nagygyűlésének határozata értelmében, miként lapunk legutóbbi számában jeleztük, tegnap délután két órakor külön vonaton 1000 tagú küldöttség kereste fel báró Vojnits Istvánt, a munkapárt e kimagasló vezérférfiát és vármegyénk politikai vezérét, hogy a kerület mandátumát felajánlja neki. A monstre-küldöttséget, mely kulai, torzai, kiskeri, kucorai, ujverbászi,

Ora Ékszer és Aranyáru!

Frey Imre urtól átvett és újonnan átalakított üzletemben menyasszonyi és más alkalmi ajándékok: **Brillians áruk,**

karikagyűrűk, divatos ékszerek, valódi ezüst, k i n a e z ü s t evőeszközök és disztárgyak, Omega, Schild, Schaffhauseni stb. zseb-, inga és mindennemű órák.

DUSVÁLASZTÉK!

OLCSÓ ÁRAK!

- ! Ora- és ékszerjavításokat saját műhelyemben olcsón és jól készítek.
- ! Betűs gyűrűknek 1 és 2 korona darabja.
- ! Vidékre választékot küldök.

100-6

Keszler Dezső

órák- és ékszerész

:: ZOMBOR, főutca 4., Frey-féle ház. ::

„SAVOY“ BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF-KÖRUT 16.
a Nemzeti Színház közvetlen közelében.
NAGYSZÁLLODA 10-9

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és melegviz minden szobában. Szobák 3 koronától feljebb.
: : : : Elsőrangú étterem. : : : :

feketehegyi, kishegyesi, szeghegyi és topolyai lelkes választókból toborzódott, dr. Récei Ede pártelnök vezette.

A pályaudvartól a Pest-szállóig hosszú tömött sorokban kigyózott a menet. A menet élén egy selyem zászlót vittek, melyet báró Vojnitsnak adtak emlékül. A terem földszintjét és karzatát zsufolásig megtöltötte a monstre-küldöttség.

Dr. Récei Ede pártelnök magyarul és németül, *Boberics* Milán kulai szerb lelkész szerbül üdvözölték a megjelenteket és a községek vezetőit felkérték, hogy küldöttséggé alakulva hívják meg báró Vojnits Istvánt.

Rendkívül lelkes, szünni nem akaró éljenzés és taps fogadta Vojnitsot, amikor a küldöttség élén a terembe lépett.

Vojnits bárót rendkívül meghatotta a rendkívüli szeretet hangos megnyilatkozása, amely csak akkor szűnt meg, amikor dr. Récei Ede felállt az asztalra, hogy beszédet intézzon a báróhoz.

Récei a következőket mondotta:

Méltóságos Uram!

Az ujverbázi választókerület nemzeti munkapártja folyó hó 10-én megtartott kerületi nagygyűlésén Méltóságodat képviselőjeül jelölte és bennünket bizott meg azzal a kellemes feladattal, hogy Méltóságodnak ezt tudomásul hozzuk.

Közel két évtizede annak, hogy Méltóságod vármegyénk politikai vezére es ez alatt kimagasló tulajdonságai, önzetlensége, rendíthetetlen elvhűsége, ritka szeretetreméltósága, mindig szeretetteljes előzékenysége által vármegyénk nagy többségének nemcsak teljes elismerését és nagyrabecsülését, hanem szeretetét és ragaszkodását is megszerezte. (Éljenzés.)

Nekünk az ujverbázi választókerület polgárainak azon különös szerenese jutott osz-

tályrészül, hogy Méltóságodat 1903-ban országgyűlési képviselőnkül választhattuk meg. Az ebből kifejlődött viszonyoknak rövid tartama dacára az az odaadó és szeretetteljes támogatás, melyben Méltóságod kerületünket és osztály, nemzetiség és felekezeti különbség nélkül kerületünk minden egyes polgárának jogos és igazságos érdekeit részesítette, bennünket, valóságos Méltóságodhoz bilineselt. (Ugy van.)

Az országos politikának 1905. évben beállott fordulata következtében Méltóságodtólünk bucsut vett és mi hazafias elhatározása előtt hála és szeretettel telt, de nehéz szívvel voltunk kénytelenek meghajolni. Ennek a szívünk mélyén gyökerező halálnak és Méltóságod iránti rendíthetetlen ragaszkodásnak külső jeléül méltóztassék tőlünk ezt a nemzetiszínű lobogót elfogadni. (Hosszu, percekig tartó éljenzés.)

Az utolsó 4 év alatt Méltóságod volt vármegyénkben az a szikla, melyen a koalíció veszélyes hullámai megtörtek és büszkeséggel tölt el bennünket az a tudat, hogy abban a kemény munkában mi az első sorban vettük ki részünk a küzdelemből. Méltóságod fáradhatatlan és rendíthetetlen kitartásának volt köszönhető, hogy vármegyénk rendje zavartalanul fenntartva és vármegyénk derék tisztikara minden zaklatás ellen megóva lett.

Nem természetes tehát, hogy a beállott politikai fordulat következtében tekintetünk Méltóságod felé irányul? És én nem képzelhetek nagyobb és leverőbb csalódást, mint azt, mely érne bennünket akkor, ha a mai naphoz fűzőt reményeink nem teljesülhetnének. (Ugy van.)

Azon bensőségteljes kérést intézzük Méltóságodhoz, méltóztassék a jelöltséget tőlünk elfogadni és mi fogadjuk, hogy azt a zászlót, melyre Méltóságod érdemeiben gazdag neve lesz felírva, biztos győzelemre visszük.

Németül ugyanazt a beszédet mondotta ezután dr. Récei és végül *Boberics* Milán kérte fel lelkes szavakkal a jelölés elfogadására.

Vojnits István báró meghatva a következőket mondta:

Szapernikov Máriával — az élén, annak idején engedélyt kért a pétervári hadügyminisztériumtól, hogy kétezer asszonyból álló csapatot alakítva a kelet-ázsiai háborúban részt vehessenek.

Az orosz nők terve, bármily exotikusnak tűnik is föl, nem új dolog. Alig van olyan nemzet, amelynek történetében hazájukért, a szabadságért küzdő nők ne szerepelnének. Eger hősi védelme, Murány vár hős asszonyainak harcai eléggé ismeretesek. Az 1848/49. évi szabadságharcot számos nő küzdötte végig s a kuruc háborúkból is bőségesen kivették részüket. Lozárdi Zsuzsánna, Rákóczi százados kapitánya, egy kuruc század élén harcolva beiktatta nevét a hadtörténelemben.

A szabadságharcoknak, a nemzeti háborúknak mindenkor voltak női katonái. A franciáknak az angolok elleni harcaiban sok asszony harcolt karddal a kezében, sőt a későbbi századok harcaiban is tömegesen akadtak nők, kik nemüket eltitkolva, férfiruhában, a katonák soraiba léptek. A francia forradalomban és a közvetlenül ezt követő háborúkban harminehárom asszony küzdött a franciák soraiban.

Az orosz nők között már a XVIII. század első felében szokásba jött az uniformisviselés, úgy hogy nem is kellett ezért nemüket eltitkolniok. Erzsébet cárnő, Nagy Péter

Mélyen tisztelt Uraim és Kedves Barátaim!

Őszintén elfogódva ragadom meg az alkalmat, hogy azon bensőségteljes és szívélyes szavakra, amelyeket az előttem szólott igen tisztelt barátaim az Önök nevében oly kegyesek voltak hozzám intézni, — röviden válaszoljak.

Méltóztassék mindenekelőtt megengedni, hogy hálámnak és köszönetemnek adjak kifejezést azért a megtisztelő kitüntetésért, azon kiváló barátság és jóindulatért, amelyet szerény személyem iránt tanúsítottak azáltal, hogy olyan nagy és fényes számban kegyesek voltak itt megjelenni. (Éljenzés.)

Engedjek meg, hogy mielőtt azon kérdésre nyilatkoznék, amelyet tisztelt szónokaim hozzám intéztek, — az általuk előmondott fényes és szép szavakra feleljek pár szóval.

Azt hiszem, hogy önök előtt valamennyiök előtt ismeretes dolog az, hogy én egész életemet a nyilvános pályának szenteltem (Éljen) és azt hiszem minden szerénytelenség nélkül állíthatom azt, hitem és meggyőződésemet folytán, hogy engem soha magán érdek nem vezetett, hanem mindenha annak a szeretett országnak érdeke és a mi szeretett szűkebb hazánk érdekei. Nem kétlem, hogy ezt még politikai ellenfeleim is ténynek ismerik el. (Közbekiáltások: Kell nekik.)

Ha visszaemlékezünk arra, hogy a legutolsó időkben az országban milyen nagy dekonstrukció volt, hogy a szabadelvű pártnak nagy és gyászos bukása után az egész országot felzaklatta azon aggály, hogy miként történik a kibontakozás.

Ez az aggály a mi vármegyénktől elhárult, mi a küzdelemből bizonyos eredményekkel, bizonyos dicsőséggel jöttünk ki. Ezt legkivált annak köszönhetjük, hogy ennek a vármegyének nagy többsége — ez a verbázi kerület — híven és rendületlenül kitartott a régi párt mellett. Ennek jeléül örömmel fogadom ezt a zászlót és örömmel őrizem azt meg. (Éljenzés.) Majd hivatkozott arra a szívélyes barátságra, mely őt az ujverbázi választókerülethez fűzte akkor is, mikor négy éven át a kerületet képviselte, ünnepélyesen kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja s kérte

Más lányt nem szerettem.

Reád pazaroltam régi éjszakákon
Első csókom, első könyes vágyódásom.
Itt ülök lábadnál. Simítsd meg a hajam.
Nincs könnyű boldogság ezen a világon.

Eltemettem, lassan temettem el, sírva...
Régi éjszakáim, — tenger tarka álmot.
Más lányt nem szerettem, más lányt nem szerettem,
Akkor csókolt néhány, ha hazugnak látott.

Rövidek a napok. És a régi éjek
Gonosz mesék ágyát vetik nemsokára.
Itt ülök lábadnál. Simítsd meg a hajam.
Talán soha többet! Talán utoljára.

Branyiozky Dezső.

Asszonyok — katonaruhában.

Az angol nők, akik most a férfakkal mindenben egyenlő jogokért elkeseredetten küzdenek, annyit már elértek, hogy betegápoló szolgálatra beosztották őket a hadsereghez fegyverrel, megfelelő katonai uniformisban.

Az orosz előkelő társaság több nőtagja egy dús gazdag orosz nemes leányával —

szépséges és buja leánya uniformisban vezette az összeesküvő csapatokat előde ellen. Formás lábszárain kitűnően festett a trikó és a feszes nadrág. Nem esoda, hogy sok utánzója akadt. Az asszonyuralom alatt az előkelő társaság asszonyainak nagyrésze katonai címet is viselt s ünnepélyes alkalmakkor uniformisban jelent meg. Daszkov Katarina 1762. július 8-án uniformisban vezette a csapatokat II. Katalin elé, aki azután átvette a parancsnokságot. Daszkov Katarina később összekülönbözött II. Katalinnal, mert ez nem akarta őt a testőrezred valóságos ezredesévé megienne. 1787-ben, mikor II. József császár a nagy cárnővel a Krim félszigetre utazott, II. Katalint a birodalom nemességének száz hölgye kísérte. A hölgyek egyenruhába voltak öltözve s mindegyik puskával és három töltennyel volt felfegyverezve. A bájos testőrséget Zarandow kapitány fiatal özvegye kommandírozta.

Az osztrák és magyar hadseregben, különösen Mária Terézia idejében szolgáltak nagyobb számban asszonyok. Kettner Zsófia, egy kapucinus barát nővére a XVIII. század negyvenes éveinek elején bátyjának csuháját felvéve Riedben felcsapott katonának. A 22. gyalogezredben végig küzdötte a negyvenes évek háboruit 1746. június 16. Piacenzánál, 1746. augusztus 10-én Rotafrodónál kitüntette magát s 1748. június 8-án Wallis Sán-

a választókat, hogy barátjuként és rokonként tartsák meg őt továbbra is szeretetükben.

* * *

Amikor Vojnich báró befejezte beszédét, percekig tartott a taps, az éljenzés. És ez megújult akkor is, amikor a báró német nyelven megismételte szavait.

Vojnich báró beszédét Boberics esperes szerb nyelven tolmácsolta, majd a díszes selyem zászlót a választópolgárok elvitték Vojnich báró lakására.

Délután a Pest-, a Bárány- és a Nemzeti-szállodákban oszonna volt a küldöttség tiszteletére, amely 5 órakor külön vonaton elutazott Szabadkáról.

H I R E K .

Ünnep a karmelitáknál. Jövő vasárnap ünneplik a karmelita templomban szent József oltalmának ünnepét. Reggel 6 órakor bunyevác szent mise, 10 órakor ünnepélyes nagy mise, melyen előadásra kerülnek: Cyrie, Sanctus, Benedictus, Agnus Dei négyzólamu férfikara P. Raimundtól, Gloria, Credó, Gruber Józseftől, Ad regias 4 szólamra Schmalzgrubertől és Regina Coeli offertoriumra Germi-től. Délután 5 órakor magyar szent beszéd utána szent József litánia, P. Raimundtól. A hívők, kik meggyónak és megáldoznak, teljes búcsút nyerhetnek.

Gyula napja a zárdában. Szép ünnepélyben volt részük a meghívott vendégeknek e hó 11-én a Miasszonyunkról nevezett tiszteletdönének zárdájában. Fejér Gyula apátplebános igazgató nevenapját ünnepelték. Teljes elismeréssel adozunk a tiszteletdönéneknek, kik nem ismerve semmi fáradságot, az ünnepélyt oly fényes sikerívé tették. Előadták a Béke című 3 felvonásos színművet meglepő ügyességgel. Az összes szereplő személyek kifogástalanul játszottak. A színmű előtt elenekelték Kreutzer K. „Az Úrnak napja ez” című 3 szólamu karénekét, az egyes felvonások közt pedig előadták André L. „Alpenveiben” című darabját zongorán 6 kézzel Szmolenszky Magdolna, Hubert Erzsébet és Mátrai Aranka, Lange G. Waldandachtját zongorán Ney Erzsébet és Kreutzer K. „Üdvözlő dal” című 4 szólamu karénekét igen jól. Az ünnepi előadás végén Zsigmond Kornélia meghatóan felköszöntötte az apátot, ki meleg hangon mondott köszönetet a szép ünnepélyért.

dor báró ezredes káplárra nevezte ki. Alig pár hét múlva azonban meghült s tüdőgyulladást kapott. Ekkor orvosai észrevették, hogy a hős káplár tulajdonképpen — leány.

A jelenleg Sopronban állomásozó 9. huszárezredben is szolgált hosszabb ideig egy asszony. Egy magyar leány volt Breton Gizának hivatka. 1733-ban született egy felsőolaszországi városban, ahol atyja mint huszárszázados szolgált. Később, mikor atyja mint nyugalmazott tiszt Magyarországra visszatért, egy magyar postamesterhez ment férjhez. A táborban örökös harcok között nevelkedett leány azonban sehogy sem tudott megférti a szürke postamesterrel. A félreértéseket még inkább elmérgesítette egy fiatal huszártiszt megjelenése, aki később a már elvált asszonyt rutul megcsalta s a császári uniformisát levette, porosz szolgálatba lépett.

Az akkor huszonkét éves fiatal asszony végkép elkéservedve férjruhát öltött, magához vette anyja unokaöccsének papírjait s Plarenzi név alatt beállt kornentnak a 9. huszárezredhez. Mint huszárkornet részt vett a hét éves háboru első harcaiban s a kunnorsdorfi csata után hadnaggyá és ezredsegédtiszté neveztek ki. Később főhadnagy, majd pedig kapitányhadnagy lett. Hat évig szolgált az ezrednél anélkül, hogy asszony voltát elárulta volna. 1761-ben a nartmann-

Vívó-akadémia. A zombori vívók kicsiny, de annál lelkesebb csapata abból az alkalomból, hogy az itteni mester, Falchetto Ettore már 10 éve, hogy a mesteri oklevelet megszerezte, vívóakadémiát rendez a Polgári Kaszinó nagytermében május hó 4-én. A közönségnek alkalma lesz meggyőződni a mester tudásáról, valamint a tanítványok előhaladásáról. Az est sikerének előmozdítása céljából sikerült egy-egy jobb műkedvelőt megnyerni arra, hogy az assaut-k közötti szünetek alatt szavalattal és énekkel stb. szórakoztassák a közönséget. Vívóink arra kéri a város érdeklődő közönségét, hogy ügyüket megjelenésével támogassa, viszont a rendezőség mindent el fog követni, hogy egy kellemes estét szerezzen a megjelenőknek. Kezdetre este 8 órakor, a belépőjegy ára 2 korona.

Szabadjegy a katonáknak. A honvédelmi miniszter legutóbbi rendeletében gondoskodik arról, hogy a fegyvergyakorlatra behívott póttartalékosok az összes vasutakon szabadjegygyel utazhassanak — de természetesen — csak beyonulás és hazatérés útjában.

A zombori szerb színészek Őszivácon. Élvezetes három estét nyújtottak a zombori szerb színészek az ősziváci és ujsziváci közönségnek. A magyarság a legnagyobb örömmel fogadta a hírt, hogy a jó névnek örvendő ujidéki, jelenleg Zomborban időző szerb színtársulat mintegy 30 tagja kirándul Őszivácre. El is látogatott minden előadásra, hogy őszinte rokonszenvét a kínálkozó alkalomkor is kifejezésre juttassa a szerbek iránt. Igazán azonban csak azok élveztek, a kik értették a szerb nyelvet. A három előadással nagyon meg volt elégedve a közönség. Jovanovitsné a Nebáncsvirágban, mint bemutató darabban egy esapásra meghódította a közönséget s kellemes, lágy, behizelgő hangjával s pompás játékaival belopta magát a közönség szívébe. Dobrinovits pedig éppen mesés volt az ő bravuros játékában. Hasonlóképp megtetszett a közönségünknek Masicsné. Jó hangja van s rutinizott a játéka. Kivált a többi közül a vörös hajában Lukits és Vaszyjevits. Mellejük sorakozik Szépits, Kraucsevits és neje, Szpásits, Tudoszitsné, Nikolicsné és Nikolics, Vaszyjevits és neje. Bemutatásra került még a Szép Galathea és Eljegyzés a lámpafénynél. Mindkettőben igazán művészi színvonalon álló játékot láttunk.

Szeszélyes április. Nem hagyja el április most sem a sablont, ő nem akar modern lenni, hű marad ősi hagyományaihoz. Szeszélyes, mint a szép asszony, aki

válogatott kinzásokkal, folyton változó kívánásokkal győtri imádóját. Meghozta április a földnek a régen szomjuhozott esőt, amely napok óta egyszer permetezik, azután zuhog, mint a nyári zivatar, majd hirtelen eloszlának a felhők és kisüt a nap, hogy csillogó sugaraival beáranyozza az esőtől eláztatott világot. Alig melengtet fel bennünket a nap-sugár, ismét visszatérnek a felhők és megint megindul az eső, majd megint kiderül, de a nap nem melegít. Ejjel fagy van és sok helyen a visszatért téli idő miatt keseregnek az emberek.

A villámütés áldozatai. Folyó hó 10-én délután 3—4 óra között tomboló vihar vonult át Monostorszeg felett. Ujhöld vasárnapja lévén, a különben is ájtatos sokaság teljesen megtöltötte a templomot. Villám villámot ért, miközben háromszor is leütött a templomba. A villám hatalmas árama mintegy 20—30 embert levert a lábáról. A megremült hívek fejvesztetten rohantak a kijárók felé; sokakon pedig annyira erőt vett a félelem, hogy mozdulni sem tudtak helyükről. A templom minden részében szanaszét fekvő villámütöttek rémes képet nyújtottak. A pillanatnyi zavart sirás és jajgatás váltotta fel; mindenki a saját hozzátartozójának ápolására sietett. A súlyosan sérültek közül Kollár Istvánnét holtan vitték haza. Nehéz beteg Francuz Marinné, Bombola Pálné és Golub Éva; a férfiak közül pedig Vajstánac István. Utólag nyert értesülés szerint a villámütöttek között számosan fájdalmas égési sebeket kaptak. A betegeket dr. Kovács Lajos bezdáni orvos részesítette segélyben.

A tévedés áldozata. Németh János és Asztalos István hercegszántói gazdák vasárnap együtt ittak a nagy korcsmában. Eközben beüzent valaki, hogy Asztalos menjen ki az utcára. Asztalos azonban húzódozott, mert sejtette, hogy sokac haragosai lesik. Németh János vállalkozott hát arra, hogy megnézi kik keresik a komáját. Alig lépett ki az ajtón, nekiesett egy csapat sokac legény és alaposan elverték, arcát majdnem a felismerhetetlenségig összekarmolták. Mikor már jól ellátták, akkor vették észre, hogy Asztalos helyett Némethet bántalmazták. Németh Jánost most súlyos sérüléseivel otthon ápolják.

Összeégett gyermek. E hó 9-én Borotán Pataricza Péter 5 éves fiu pajtásával játszott egy szalmaboglya mellett. A fiuk valahonnan gyújtót kerítettek és a boglyát felgyújtották. A láng elkapta a gyermek ruháját, minek következtében az teljesen összeégett. Az orvosi segély nem segíthetett már rajta, mert f. hó 10-én sebeibe behalt.

dorfi ütközetben az életében oly végzetes szerepet játszó huszár. s most már porosz tiszttel hozta össze sorsa. Kivont karddal megrohanta ellenfelét, s rövid hars után leterítette. A viadalban azonban ő is megsebesült s egyik karját amputálni kellett. Ekkor már nem titkolhatta el tovább nemét.

Mária Terézia, amint a dologról értesült, külön rendeletet bocsátott ki, amelyben Breton Gizát egész fizetéssel nyugdíjazta, s megengedte neki, hogy ünnepélyes alkalomkor a kapitány-hadnagyi uniformist viselhesse.

Később mikor az ujoncok felvételét már rendes orvosi vizsgálat előzte meg s a tisztikarnak legalább egy részét katonaiskolákban nevelték, már nem léphettek katoná sorba asszonyok. A hadsereg krónikásai azonban mégis megemlékeznek egy esetről, mikor a már rendezett viszonyok között levő hadseregben is szolgált egy nő. A leány-tiszt Skanagetta Franciska volt, akit a bécs-ujhelyi katonai akadémiában neveltek a katonai pályára. Skanagetta Franciska atyjával és bátyjával jött Bécs-Ujhelybe, hogy a gyenge testalkatú fiút az ottani katonai akadémiába felvessék. Az akadémia orvosa a fiut gyengének találta és felvételét nem ajánlotta, az erőteljes Franciska azonban arra kérte az orvost, hogy bátyja helyett őt vegye fel az intézetbe. Az orvos, aki a Skanagetta-családnak régi ismerőse volt,

tréfából engedett a kis leány kérésének s kiállította neki a bizonyítványt, egyben megígérte az apának, hogy gyermekét majd, ha Bécsbe meglekintette, egyik rokonával hazaküldi. Az öreg Skanagetta nyugodtan hazais ment, Franciska pedig az orvossal az intézetben maradt. Alig tette azonban ki Skanagetta lábát az akadémiából, mikor az orvost megütötte a guta, a fiunak átöltözött kis leány az intézetben maradt. Atyja csak hetekkel később értesült az orvos haláláról és az ezáltal valóra vált tréfáról. Ekkor már nem akart a véletlenségből előidézett helyzetben változtatni.

Franciska gyermekből nagy leánynya fejlődött a katonai akadémiában, 1797-ben katonai tanulmányait elvégezve az egyik határvidéki ezredben zászlóssá, majd pedig hadnaggyá nevezték ki. Kinevezése után azonnal az olaszországi harcra küldték. Nőies testalkata és klasszikus szépségű arca gyakran fölébresztette tisztársaiban a gyanút, hogy a hadnagyi uniformisban nő rejtőzik, Skanagetta Franciska, hogy a gyanút eloszlassa, első volt mindig a harcban és a legkitartóbb a tivornyákban. A háboru befejezése után egy gücsországi városba került ezredével. Itt a nők még inkább szították a gyanút a fiatal hadnagy ellen, aki életrehalálra udvarolt ugyan az asszonyoknak, de mindenkor óvakodott bizonyos határokat

A Halley-üstökös fénye. A Halley-üstökös május közepén már szabad szemmel is látható lesz s körülbelül oly erős lesz a fénye, mint volt a januári üstökösnek fényességének legintenzívebb idejében. Ebből a fényességéből július végeig egyre veszíteni fog. Az üstökös május elején két órával napfölkelte előtt válik láthatóvá s az üstökösnek csóvája mindig jóval előbb észrevehető, mint a magja, mert előbb kerül a horizont fölé. A csikágói csillagvizsgáló fényképfelvételei után kiszámították, hogy az üstökös átmérője háromszázezer kilométer, tehát körülbelül huszonötször oly nagy, mint a föld. Miután pedig ez az óriási kiterjedésű égtest soha a legkisebb hollyót vagy holdat sem térítette ki az útjából, az üstökös magjának a sűrűsége rendkívül csekély kell, hogy legyen. A csóváé természetesen még kisebb, ez csak a magból keletkezett gázokból áll s kiterjedése több millió kilométer. A csikágói felvétel-n ennek a csóvának a hosszúsága hold átmérőjének a kétszerese, ami az üstökös februári távolságát véve az alapul, amikor a felvétel történt, nyolc millió kilométernek felel meg. A januári üstökös csóvájának hosszúsága kétszáz kilométer volt.

Fölvételi pályázat. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek 24251. sz. rendelete értelmében az 1910—11. iskolai évre az aradi állami tanítóképző-intézet első osztályába 30, a másodikba 30, a harmadikba 31, a negyedikbe 30 tanulót vesznek fel. A növendékek lehetnek ellátottak és bejárók, az ellátottak egész díjasok, féldíjasok, ingyenesek és ösztöndíjasok. Az egész díjasok havi 30, a féldíjasok havi 15 koronát fizetnek élelmezési díj címen az intézet pénztárába. Egy-egy ösztöndíj évi 100 korona. Az egy koronás bélyeggel ellátott kérvényekhez csatolandó: 1. születési bizonyítvány, 2. tisztí orvosi bizonyítvány folyamodónak a tanítói pályára alkalmas voltáról, 3. iskolai bizonyítvány a megelőző évről és a folyó iskolaévi értesítő, 4. hiteles községi bizonyítvány a szülők vagyoni állapotáról s a kiskorú gyermekek számáról. Az első osztályba csak olyan éptestű és zenei hallással bíró tanulókat vesznek fel, akik 14. életévüket már betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek s annyi előképzettséget igazolnak, amennyit a felső nép- és polgári iskola, a gimnázium és reáliskola also négy osztályának sikeres elvégzése nyújt. A vallás- és közokt. miniszterhez címzett folyamodványokat az előirt okmányokkal együtt 1910. május 31-ig kell az aradi állami tanítóképző-intézet igazgatóságánál beadni s a folyamodónak világosan fel kell tüntetnie folyamodványán lakóhelyét, az utolsó postát és a vármegyét.

átlépni. Férfiakkal szemben nem egyszer nyers fellépéssel szerzett magának tiszteletet. 1799-ben Tarnowban állomásozva egy nagyarányú hivatalnokkal keletkezett affairje. A hivatalnok boszantani akarván a fehérképű hadnagyot, azt mondta neki, hogy kételkedik férfi voltában.

— Ennek megítélését bizzuk az Ön kedves feleségére! — vágott vissza a hadnagy.

A szóváltásból természetesen párbaj lett, ami azonban nem végződött sebesüléssel.

Három évig szolgált Skanagetta mint tiszt a hadseregben, tovább azonban nem tudta titokban tartani női voltát. 1800-ban végre bevallotta bajtársainak — akik őt már évek óta boszantják, — hogy ő csakugyan leány. A leány-tisztet azután rangjának megtartása mellett nyugalmazták. Nyugalomba vonulása után, egyik bajtársa, Spini őrnagy, akivel talán a legtöbbet évődött, aki talán legtöbbet élelődött felette — megkérte a kezét és Franciska igent mondott. Skanagetta Franciska 1865-ben mint agg matróna halt meg; egykori bajtársai a bécs-új helyi akadémia muzeumában helyezték el az utolsó leány-tiszt hátra hagyott emlékeit.

M. J.

Visszautasított amerikai utas. Hogy polgártársaink lassák és okuljanak azon, hogy Amerikába csak bizonyos formásokok közt és bizonyos mennyiségű pénz kimutatása mellett eresztik be a bevándorolni kívánót, közöljük, hogy hogyan járta meg Kollár János bajsai földink Amerikában, pedig már volt Amerikában; most újból kiment, hogy Newyorkban lakó barátjához, Becker Dezsőhöz utazzék, de mert pénz nélkül érkezett oda, a bíróság visszatartotta és csak akkor bocsátja ki, ha barátja érte jelentkezik.

A tolvaj rendőrzet. Kecsenovits András — most már volt — Bajnok községi rendőrzetét az előjáróság megbizta azzal, hogy a tenyészállatok etetése alkalmával a községi kanaszokot ellenőrizze. A kukoricás láda kulcsai állandóan nála voltak. A községi bíró több ízben kérdezte, miért oly soványak a kanok, holott oly sok kukorica fogy? Tudakolta tőle azt is, nincs-e gyanuja, hogy a kukoricát valaki megdézsmálja? Kecsenovits a bíró figyelmét a község háza udvarában lakó s az állami ménnek gondozásával megbízott polgári loápolóra terelte. Azt a bíró fel sem tételezte, hogy a szorgalmas, törekvő rendőrzetét maga legyen a tolvaj. A loápolónak fülébe jutott a rendőrzetét askálódása. A rendőrök maguk között már suttogtak a tolvajlásról, de mint feljebbvalójukat, nem merték feljelenteni. Folyó hó 11-én éjjel a rendőrzetét, mikor már azt hitte, hogy mindenki alszik, a kamrába osont és ott a célra készített tarisznyát megtöltötte kukoricával és távozni készült. A loápoló, aki leshelyéből mindezeket jól látta, hirtelen rátámadt a rendőrzetetre, aki védekezni sem bírt, mert a kukoricát rejtette. A loápoló kiabálására a rendőrök a laktanyából kifutottak, az utcáról a járőreket szintén besiettek a község háza udvarába, ahol némán, maga elé bámulva találták a bűnös rendőrzetét. A csendőrség még az este letartóztatta és másnap bekísérte az ügyészség fogházába, ahonnan azonban szabadon bocsájtották. Kecsenovits állásáról azonnal lekösönt. A lopást egy éven át üzte s állandóan dísznókat hízalt a lopott kukoricából. A bűnvádi eljárás megindult ellene.

Örökös titok marad minden háziasszony előtt, hogy mért ragyognak más lakásban, gyönyörű tartós fényvel a parkettek, ha csak nem ismeri még és nem használja a valódi Eisenstädter-féle Mollin pastát. A „Mollin“ pasta minden nagyobb festék- és fűszerkereskedésében kapható. Egyedüli gyártója Eisenstädter Testvérek Bécsben, IV/1. Ügyeljen a védjegyre, amely egy páncélos lovagot ábrázol s amely minden dobozon látható.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Szegeden május 24-én d. e. 9 órakor a szegedi alsó szivattyutelepen fognak megtartatni. A vizsgálati kérvények kellően felszerelve a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Tisza Lajos-körút 61.) be kell juttatni.

Csaló cigányok. Jovánovits Blága parragi 21 éves gör. kel. cigány, Jovánovits Milán 18 éves kucorai születésű lókupec és Jovánovits Zsófia cigányasszony, az előbbi kettő büntetett előéletű egyének Engelt Márton szilbereki gazdát azon ürügy alatt, hogy neki 4000 korona jó pénzért 50.000 korona hamis pénzt fognak adni, a község határába esaltak. Itt Engelt átadott a cigányasszonynak 3600 koronát és ezért attól egy vászonzacskót kapott, amelyben az állítólagos hamis pénznek kellett volna lennie. Amidőn a cigányok eltűntek, Engelt kibontotta a zacskót és nagy megrökönyödéssel látta, hogy abban pénz helyett értéktelen papirdarabok vannak. A család kiderülvén, a csendőrség a három furaóivadékat elővette, akik azután szépen bevallották a dolgot. A cigányok a zombori kir. ügyészséghez lettek beszállítva.

A nyomor hiénái. A csendőrség letartóztatta Szenc Fülöp, Schmidt Jakab tiszakálmánfalvi lakosokat, akik nyomorban élő munkáscsaládokat toboroztak össze és Németországon át egy amerikai ölbányába szállították. A kivándorlási hiénák üzlete

különösen virágzott, minden munkáért 200 korona jutalomdíjat kaptak és összes költségeiket a bányatársaság viselte.

Öngyilkosság. Szloboda István szabadkai hentes vasárnap a déli órákban agyonlőtte magát. Szloboda régóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával s azt azzal magyarázta, hogy gyógyíthatatlan beteg. A képzelődés oly erővel lépett föl az utóbbi időben, hogy az életerős ember buskomorrá lett s vasárnap déltáj, amikor az egész családja együtt ült: bevonult az egyik lakatlan szobába s agyonlőtte magát. A gyorsan kihívott mentők már csak a beállott halált konstatálták.

Művészet — Irodalom rovatunkban ismertetett könyvek, folyóiratok Schön Adolf könyvkereskedésében kaphatók.

Védekezés a vörös katonaság ellen.

Az önálló vámterület megvalósítása.

Megvalósíthatjuk az önálló vámterületet, ha hadat üzenünk a külföldi silány munkáknak és lakásunkat *Szpeváék Béla* zombori asztalos által készített butoraival rendezzük be. S éppen ezen mélyreható oknál fogva indítatva érzem magam, hogy felhívjam a nagy közönség figyelmét a *lakásberendezés* fontosságára.

Az a harc, melyet kiváló művészeink indítottak: ezen a téren háborut jelent a barok és a renaissance ellen.

Amíg a régi butorokban a faragványok és a kiálló lécezesek valóságos megaláztatást képeztek a porfészkekben meghuzódó bacillusok milliárdjainak, addig a bacillusok ellen való védekezés teljesen lehetetlen volt. A port szépen magunkba kellett szívniunk és irtóztató pánik és félelem fogott el, ha a hátunkon éreztük a vörös katonaság egy-egy előrsét: a *poloskát*.

E szegényletes és szomorú állapot ellen csak úgy védekezhünk, ha megváltoztatjuk a stílusunkat és lakásunkat nem a cifra, hanem a célszerű, sima és művészi kidolgozott butorral rendezzük be. Ilyen butorok kaphatók: *Szpeváék Béla* asztalos mesternél Kalap-utca 2 sz., valamint a zombori Árucarnokban.

Művészet — Irodalom.

E héten jelentek meg és már kapható (kivánatra megtekintésül is) *Schön Adolf* könyv- és zeneműkereskedésében Zomborban: Bodrog Zsigmond: „Szántók vetek“ címen adta ki verseit és dalait. A szerző maga megzenésítette dalok kottái tarkítják a csinos verskötetet. Ára 2 korona. Az ifjúsági irodalmat Gaál Mózesnek a legnagyobb magyarról gróf Széchenyi Istvánról írt kötete gazdagítja, ára 1 korona. Az egész emberiség lázas érdeklődéssel várja a Halley üstökös megjelenésének kritikus napját, melynek várható eseményeivel ismertet meg Hoffmann Ottó illusztrált műve, A Halley üstökös és földünk sorsa. Ára 40 fillér. — Sajtó alatt van immár a természettudományi könyvtár tiz testes kötete. I—II. kötet: Darwin: Az ember származása. III. kötet: Bölsche: A bacillustól a majom-

emberig. IV. kötet: Haeckel: Az élet esodái. V. kötet: Snyder: A modern természettudomány világleképe. VI—VII. kötet: Darwin: A fajok keletkezése. VIII. kötet: Francé: 1. A növények érzéki és szerelmi élete. 2. A darwinizmus mai állása. IX. kötet: Metschnikoff: Tanulmányok az ember természetéről. X. kötet: Ostwald-Mach Ramsay: Természettudományi világfelfogás. A 10 kötetnek ára összesen 100 korona.

A robogó vonat tetején ül Hörpentő bátya, Dörmögő Dömötör a hirneves mackó mulatságos utitársa, a ki bővebbet akar róla tudni, hogy s miért került oda, elolvashatja Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja a Jó Pajtás legújabb számában. Ugyanitt olvashatni Lampérth Géza és Vértési Gyula verseit, Lengyel Géza és Dánielné Lengyel Laura elbeszéléseit, Imre Károly cikkét az egyenes járásról, tréfás képes történetet három Béka urfi kalandjáról, Benedek Elek utleírását a Székelyföldről, Rákosi Viktor regényét, a szerkesztői izeneteiket, rejtvényeket. A pompás képek közül kiemelkedik Gara Ákos rajza. A „Jó Pajtás” előfizetési ára egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. Megrendelhető a kiadó Franklin Társulatnál (Budapest, Egyetem-utca 4. sz.), mely kívánatra ingyen küld mutatványszámot.

A „Vasárnapi Ujság” április 10-iki számában Széchenyi halálának ötvenedik évfordulójával foglalkozik Viszota Gyula cikkével s több érdekes képpel. Bemutatja ezenkívül a kassai Rákóczi-muzeumot, az új államtitkárok arcképeit, a Szent György-céh árversenének nevezetesebb műtárgyait, Fushimi japán herceg budapesti tartózkodását, Lhasszát s a dalai lámát, a csepeli Weisz Alice-kórházat, Czárán Zoltánt, megsérült urlovást stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kosztolányi Dezső és Peterdi Andor versei, Zsoldos László elbeszélése, Szemere György regénye, Rákosi Viktor korrajza a párisi komünről. Egyéb közlemények: Rácz Lajos cikke Rousseau magyar barátjáról, rutkai Ráth Peter arcképe, taracikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 4 korona a „Világkrónika”-val együtt 4 kor. 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap” a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA”

XXXIII évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 12 korona.
Fél évre 6 korona.
Negyedévre 3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és nyomdájába küldendők.

**∴ A magyar királyi államvasutak ∴
M E N E T R E N D J E .
Ervényes 1909. évi október hó 1-étől.**

Budapestről indulás: reggel 7:10 (gyors), 7:45, 12:10, d. u. 1:55, 3:20 (gyors), 6:30, 10:10.

Zomborból Szabadkára reggel 5:05, 8:08 (gyors), 11:30, 4:25 (gyors) és este 8:56 órákor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, 10:25, délután 2:02, 6:55 (gyors) és 7 órákor.

Zomborból Gombosra reggel 6:55, 12:07, délután 3:41, 8:08 (gyors).

Gombosról Zomborba reggel 7:19 (gyors), 10:22, délután 3:31 és 7:45.

Zomborból Óbecsére 3:10 reggel, 7:51 reggel és 4:35 délután.

Óbecséről Zomborba 3:46 reggel 9:10 reggel és 2:36 délután.

Zomborból Ujvidékre reggel 2:30 és 6:51 órákor és délután 3:46 órákor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2:07 és 7:51 órákor és délután 1:55 órákor.

Zomborból Bajára reggel 6:45 órákor, délután 12:30 és 4:23 órákor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7:22 órákor és délután 1:15 órákor.

Ujvidékről Titrre reggel 6:54 és délután 5:25 órákor.

Titrre Ujvidékre reggel 3:32 és délután 1:15 órákor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10, délután 3:05 és 7:47 órákor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3:00, 8:18 és délután 2:35 órákor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4:40, 11:45 és délután 1:32 órákor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, 7:20 és délután 1:10 órákor.

Szabadkáról Bajára reggel 4:33, 10:32, délután 1:57 és 7:05 órákor.

Bajáról Szabadkára reggel 5:51, 10:05, délután 3:28 és 7:18 órákor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és délután 3:45 órákor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4:00, 9:15 és délután 4:56 órákor.

Halasról Bácsalmásra reggel 3:56, délután 12:27 és 6:22 órákor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3:52, déli 12 és este 8:44 órákor.

Bácsalmásról Regőcére reggel 6:16, délután 3:30 és 8:25 órákor.

Regőcéről Bácsalmásra reggel 2:35, 9:40 és délután 6:45 órákor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5:20, 10:30, délután 1:22, 4:05 és 6:48 órákor (gyors).

Ujvidékről Szabadkára reggel 4:27, 7:55 (gyors), 10:42, délután 4:29 (gyors), 7:22 órákor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44 órákor, délután 1:47, 6:53, 8:35, 11:05 órákor.

Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48 és 11:30, délután 3:12, 4:55, 6:34, 10:20 órákor.

Szabadkáról Cserekenye—Ujgombosra 5:46 reggel, 2:20, 7:10 délután.

Ujgombos—Cserekenyéről Szabadkára 3:35, 10:40 reggel, 4:00 délután.

Szegedről Zentára 4:20 reggel, 1:35 délután.

Zentáról Szegedre 6:30 reggel, 3:30 délután.

Ujgombos—Bácsordas—Palánka 4:58, 8:56 reggel.

Ujpalánka—Bácsordas—Ujgombos 5:18 reggel, 1:10, 5:33 délután.

Szerkesztői üzenet.

A. B. Buzog valami az ereiben, de hogyan kellene szavakba öltöztetnie, formába öntenie, arról sejtelve sincsen. A költészet mesterséges részét még a született költőnek is tanulnia kell s izlése is csak a nagy költők műveinek beható, alapos tanulmányozása által nemesedhetik. E nélkül még igazán költői gondolatait és érzéseit sem lesz képes elfogadhatólag kifejezni sohasem.

Kíváncsi. Hogy az ösziváci hangversenyéről a beszámolót ki írta? Magunk sem tudjuk. Kaptuk s mert megfelelő volt, adtuk. De ki is tarthatná számon egy-egy tudósítás beküldőjének nevét, kivált mikor az ilyen kicsi dologban a név mellékes, fő a dolog.

HIRDETÉSEK.

**A RADIOGENVIZ
(Radiumemanatio)**

ivó- és fürdőkúra alakjában legjobban pótolja a **gasteini kúrát.**

A **Radiogenviz** használata javalva van: csusz, köszvény, zsábák (ischias), neurastheniánál, hűdéseknél, a tabetikusok lancináló fájdalmai ellen, valamint aggkori gyengeségnél.

! RADIOGENISZAP !

60-szor radioaktívabb a fangónál, kitünő főlsvívő-szer izzadmányoknál; többször is használható, tehát olcsó.

Radiogenviz és Radiogeniszap kapható Zomborban:

N É M E T I .

városi gyógyszerárában, a nagy szerb templom mellett. 6-1

Prospektust és irodalmat ingyen küld a főraktár: **Alte k. k. Feld-apotheke, Wien, I., Stefanplatz 8.**

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Az OLLA szaktörzsek által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jótállás. Ára tucatszámoknál 1, 6, 8 és 10 korona.

Az „**OLLA**”-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogériákban. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek **csakis OLLA-t** adjon és ne engedjen magának esekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót” földicserni. — Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az **OLLA** gummigyár **Wien II/231., Praterstrasse No. 57.** 100-17

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Berlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2, 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyuk-szemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Kiadó lakás.

Zomborban, a Gólya-utcában, a volt Korona-gőzmalom telkén épült házban **május 1-ével** 2 szobás lakás nagy kerttel kiadó. A tulajdonos: **Ivanovits Györggyel** értekezni lehet naponta déli 12 és 2 óra közt.

3-2

605. szám. 1910

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírt teszi, hogy a szabadkai kir. járásbíróóság 1910. évi V. 291. számú végzése következtében dr. Strasser Lajos zombori ügyvéd által képviselt szabadkai ügyvédi kamara javára 400 korona s járuléka erejéig 1910. évi február hó 7-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróóság 1910. évi V. 130/3. sz. végzése folytán 400 korona tőkekövetelés, ennek 1910. évi január hó 25. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 50 kor 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Eötvös József körút 25. sz. a leendő eszköz-lesére 1910. évi április hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1910. évi április hó 8-án.

Styrum Mór,
kir. bír. végrehajtó.

Müvelt és okos ember nagy súlyt helyez a fogápolásra, mert annak elhanyagolása nem-

csak szépséghiba, hanem egyben undorító szagot ad a lehetetnek. Szakorvosok egyöntetű véleménye szerint a beteg fog további romlását megakasztja, a szájüreget szagtalanítja s a fogakat gyönyörűen fehériti a Sztraka-féle

Menthol fogszippan. Kapható gyógyszerárakban 1 koronáért.

Kapható: **Fehér István** drogériájában
Zomborban.

4-3

539/1910.

Pályázati hirdetmény.

Ujszivác községben megüresedett gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

Az állást elnyerni óhajtók felhívotnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi május hó 1-ig** az alulírt elöljáróságnál nyújtsák be.

Javadalmazás utólagos havi részletekben fizetendő évi 600 kor. készpénz és ruhaátalány fejében évi 120 korona készpénz.

Ujszivác, 1910. április 9.

Eimann Károly, **Hettesheimer Jakab,**
közs. jegyző. 2-2 közs. bíró.

2-2

közs. bíró.

a legolcsóbb és a legjobb

NAGY BUTORELADÁS!

Rendkívüli nagy választék modern

háló-, ebédlő-, nappali és uriszoba berendezésekben.

Ugyszintén mindennemű más butorokban az egyszerűtől a legdi-
** szesebb kiállításig, mi csak lakberendezéshez szükséges. **

Remek szép **angol garnitúrák,** a legdivatosabb **divánok**
és **ottománok,** nemkülönben minden más kárpitozott butorok
meglepően **jutányos árak** és **kedvező fizetési** módozatok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve,

kiváló tisztelettel

Adler Adolf

31-3-3

kárpitos mester és butorkereskedő.

6-4

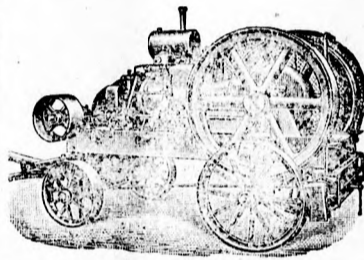
Zombor, Kossuth Lajos-utca, a Takarékpénztár mellett.

A legrégibb és a legnagyobb,

butoráruház Zomborban.

Részletfizetésre is!!

Ügyenkök keresztelne!

Ügyenkök keresztelne!

EREDER

„CHRISTOPH“ !!

benzin szivógáz-motorok, lokomobilok — és
NYERSOLAJ-MOTOROK
ma az első helyen állanak.

A „CHRISTOPH“ név garancia.
75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

KÉRIEN ÁRJEGYZÉKET 20-8

DÉNES B., motorszakértő
Budapest, V., Lipót-körút 15.

NAGYOBB és KISEBB BIRTOK és BÉRLETET

.. Fehérmegyében ..
legsolidabban közvetít:

Seemann József
Székesfehérvár.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEPNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Országszerte hire járja:

A „**Keil-Lakk**“-nak nincsen párja,
Pompás fényben a padló,
„**Keil-Lakk**“ amellelt olcsó.

A ki egyszer ilyet használ,
Többet mást nem tűr a háznál.

Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,
Ha fehér „**Keil-Lakk**“-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.

Konyhabútor, asztal, szék,
Itt van „**Keil-Lakk**“ azurkék,
Kerti butort fessünk zöldre,
Gyermekeknek örömére.
„**Keil-Lakk**“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „**Keil-Lakk**“!

8-5

Mindenkor kaphatók:

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

HÓDSÁG: Rausch Ede.

|| SZABADKA: Wachsmann Jenő és Tsa.

KULA: Récei Miksa.

|| TITEL: Nonnenmacher Endre.

Kiárusítás.

Alulirott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a raktáramon levő öszszes üveg- és porcellán áruimat, ugymint: tea-, kávé-, feketekávé-, étkező- és üvegkészleteimet, továbbá képek, tükrök, függőlámpák, hálószoba berendezések és mosdókészleteket amai naptól fogva **teljesen kiárusítom.**

Zombor, 1910. április 11.

Tisztelettel 2-2

SCHERER M.

Zombor, Kossuth Lajos utca.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Nádajla község képviselőtestülete egy kettős tanítói tehénistálló és sertésöl építést, valamint három tanítói lakás és iskola, végül a községi ovoda és óvónői lak tatarozását határozván el, alulirott előjáróság ezen munkálatok teljesítésére versenyárgyalást hirdet.

A teljesítendő munka az átadás napjától számított 60 nap alatt befejezendő.

Írásbeli ajánlatok zárt borítékban pecséttel ellátva a következő felirással látnak el:

„Ajánlat Nádajla község 1120 1910. számú hirdetményében kiírt építési és tatarozási munkálatokra.”

Az ajánlatok Nádajla község előjáróságára címezve küldendők és ahhoz a 3481 korona 44 fillérenyi kiküldési ár 5%-a bántópenz gyanánt készpénzben vagy óvadékképes papírban melléklendő.

A zárt írásbeli ajánlatok **1910. évi május hó 10-ik napjának délelőtt 9 órájáig** nyújthatók be, mint amely napon a versenyárgyalás meg fog tartatni s amikor vállalkozók személyes megjelenésre meghívotnak. Az írásbeli ajánlatok felbontása után esetleg szóbeli versenyárgyalás is fog tartatni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A versenyárgyalásban csakis azon pályázók vehetnek részt, akik a teljesítendő ipari munkára képesítéssel bírnak, avagy ennek hiányában kellő megbízottat neveznek meg.

A munkálat teljesítéséhez szükséges összes anyagoknak kizárólag hazai származásuaknak kell lenniök.

Ajánlat csakis az összes munkára tehető.

A vállalati összeg a teljesítendő munka arányában négy részletben fog kifizettetni és pedig 1/4 része az építési anyagoknak a helyszínére történt szállítása és munka megkezdése napján, 1/4 része 30 nap múlva, 1/4 része 45 nap múlva, míg az utolsó részlet a munka befejezése és kifogástalan átvételekor.

Egyéb a munka teljesítését ismertető iratok, nevezetesen a terv és költségvetés Nádajla község előjáróságánál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nádajla község előjárósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az árakra való tekintet nélkül szabadon válasszathasson.

Nádajlán, 1910. évi április hó 7-én.

Kekozovits István, Sztanimirov Sztánkó,

2-2 bíró.

- Valódi brünni szövetek -

az 1910. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona.
3.10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona.
elegendő teljes férfiruhához	1 szelvény 12 korona.
(kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 15 korona.
ára csak	1 szelvény 17 korona.
	1 szelvény 18 korona.
	1 szelvény 20 korona.

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20-ért épügy felöltő-szöveteket, turista-lodent, selyemkamagant gyári árákon küld a mindenütt ismert megbízható és szolid posztógyári raktár

Siegel-Imhof, Brünn95.

:: Minták ingyen és bórmentve. ::

Nagy előnyére szolgál mindenkinek, ha szövetszükségletét directe a gyártás helyén, Siegel-Imhof cégnél rendeli. Óriási forgalma miatt állandóan a legnagyobb választék a legújabb szöveteiből. **SZABÓTT, LEGOLCSÓBB ÁRAK!** Bármily kis megrendelés teljesen szigoruan 20-10 mintái és figyelmes.

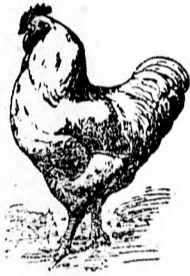
Kitüntetések:

Arad
Budapest I., II.
Belgrád
Lorvin
Berlin
Lugos
Nagybeeskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szegec
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Wien
Zenta

!! FAJTOJÁSOK !!

REITTER OSZKÁR főkapitánynál,

Nagybeeskerekén kaphatók.

Elsőrendű Angliából hozott fajtisza telivér
Hófehér Orpington
Hófehér Wyondotte (amerikai kitanó téli tojók)
Sárga orpington
Kendermagos Plymouth Rokes: továbbá
Hófehér óriási pekingi kaesa

tojások
darabja
60 fillér!

Rázásmentes biztos csomagolás, faladákban ingyenes!!

Allami nagy aranyérmek.

Legelső győzelmi díjak, — hazai és külföldi legelső és legnagyobb kitüntetések. Őszi szállításra fenti állatokon kívül nagytestű angol emdeni libák is előre megrendelhetők. Darabja 25 korona.

A nagyközönség figyelmébe!

Van szerencsém Zombor város és környéke
közönségét tisztelettel értesíteni, hogy ..

könyvkötészetemet

- dobozkészítésre -

berendeztem. Amidőn ezt a n. é. közönség szives tudomására adom, egyben értesitem, hogy e szakmába vágó mindennemű **dobozkészítést** elvállalok.

Községek figyelmébe! Kataszteri birtokiv rendező dobozok állandóan raktáron.

Könyvkötő munkák a legrövidebb idő alatt jutányos arak mellett készítettnek.

Kérem a nagyérdemű közönség szives támogatását.

Tisztelettel

GROMILOVITS ANDRÁS,

50-12

Könyvkötő.

ZOMBOR, Zrinyi-utca 1. szám.

Egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik.

Zombor város üzleti : tájékoztatója. :

Alapított 1869.

WALIENT JÓZSEF

saját készítményű

cipőraktára

Zombor, Zrínyi-utca 12.

Ajánlja mindennemű saját készítményű cipőt.

Mérték szerinti megrendelések a legrövidebb időn belül pontosan és szolidan eszközöltenek.

A Magyar Nyugdíjbiztosító Rt zombori képviselősege **Spitzer Márk és Fia.** Biztosít bárkinek — orvosi vizsgálat nélkül — agkori nyugdíjat, rokkantsági járadékot, özvegyi nyugdíjat és végkielégítést. Kereskedőket és iparosokat 1 korona heti befizetéssel biztosítunk. Felvilágosítást szívesen adunk.

Bogdán István hentesáru üzlete Zrínyi-utca. Ajánlja a n. é. közönségnek kitudően pácolt füstölt húst, sonkát, karajt, lapockát, ugyszintén frissen olvasztott zsírt, hájat, zsirnak való vastag szalonnát legolcsóbb ár és pontos kiszolgálás mellett.

Bognármester Szívós Dezső Zombor, Thököly (Apatini)-ut 20. Tilli-féle ház. — Elvállal hintó, automobil és gazdasági munkákat. Szolid árak. Pontos kiszolgálás.

Butor-, üveg-, porcellán-, lámpa- és képek-keret raktár: Scherer M. Zombor, Kossuth Lajos-utca. Kárpitozott butorjavítás, képkeretelés és üvegezés. E szakmába vágó bármimemű munkák vidéken is elvállaltatnak.

Berger R. szénkereskedő Zombor, Rókus-utca 21. — Belföldi és porosz köszén, továbbá kokszt és vágott fa kicsinyben blom-birozott zsákokban jutányos árban házhoz szállítva. Kokszt és szén waggonként nálam megrendelhető.

Cukrász. A legjobb sütemények és legizletesebb torták, ugyszintén mindig friss és természetes izzel töltött bonbonok és a legizletesebben kiállított fagyaltok a legfantasztikusabb modellekben csakis **Nagy János** cukrásznál kapható. Széchényi-körút 11. sz.

Czeisel József gépműhelye Zombor. — Elvállal artézi kutak furását, vízvezetékek és fürdőberendezéseket, bármily vasszerkezetek és lakatos munkákat, gazdasági cikkek készítését. Az ipar legújabb vívmányai. Autogén hegesztési telep.

Ehrlich Nándor fia épület- és diszműbádogos (Rákóczi-ut). Fürdők, vízvezetékek és központi fűtők saját tervezésében készítenek. Szakmába vágó összes munkákat szavatosság mellett elvállalom.

Fényképészeti műterem. Mándits P. fényképészeti műterme a nagy szerbtemplom mellett. Készít fényképeket a legolcsóbb árak mellett, ugymint: 6 drb kabinetkép 8 kor., 6 drb vizitkép 4 kor. és 6 drb legfinomabb levelező-lap 3 korona.

Gubitz György és Társa uri és női cipész Zombor, Kossuth Lajos-utca. Saját készítményű cipőraktár. Mérték szerinti megrendelések gyorsan és szolidan eszközöltenek. Valódi amerikai cipők nagy raktára.

Házi iparilag előállított FEHÉRNEMŰEK a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig. — Délmagyarország legszebb áruháza Zomborban a „Menyasszonyhoz.” — Nagy raktár divatkelmekben és vászonneműekben. — Cég-tulajdonos: **Spitzer Sándor.** Kossuth Lajos-utca.

Hirth János üveg-, porcellán- és lámpa-raktára (Kossuth Lajos-utca). Bőrönd elárúsítás. E szakmába vágó munkákat jótállás mellett elvállalom.

Hangszerkészítő. Raab Károly Zombor, Zrínyi- és Orgona-utca. Szabadka: Damjanits- és Bajza-utca. Legnagyobb kikölcsönző intézet külön e célra tartott zongorák és pianókban. Állandó raktár elsőrendű Stengl Testvérek, Koch és Korzelt, Lanberger és Glasz-féle zongorák és pianókban. — Részletfizetésre is. — Javítások és hangolások szakszerűen végeztenek.

Ha épít, vagy házat javítja: homokot, meszet, beocsini elsőrendű portland és román cementet, cement-, keramit- és fayance-lapokat legolcsóbban beszerezheti **Göszl Pál** építő anyagkereskedőnél Zombor, Thököly-ut 18. Telefonszám 67. — Cimre tessék ügyelni.

Iparosok találkozó helye Lutz Simon vendéglősnél Thököly-ut 24. Kitudó ételek! Valódi tiszta borok! Dreher-sörkimérés!

Kiárúsítás. Más vállalkozás miatt **Spitzer Vilmos** divatruháza teljes kiárúsítást rendez. Az összes raktáron levő gyapjuszövet, vászon, selyem, flanell, mcsörök, szőnyeg tetelesen olcsó árai általános feltűnést keltenek.

Kisebb kőmivesmunkákat, ugymint: átalakításokat, javításokat, fürdőkádakat, fayance- és keramit burkoatokat, rabic és betonmunkákat legolcsóbb árak mellett vállal **Szávits János** kőmivesmester Zombor, Orgona-utca 38.

Különlegességi dohány és szivarok, a legjobb **szivarkahüvelyek,** mindenfaj szipkák, manilából készült gyekényszerű szivartárcák, Piatnik-féle játékkártyák, helyegek és váltók kaphatók a zombori különlegességi dohánytözsdeben, **Gruda Pálnál.** — Postai megbízások legpontosabban.

Lauer Károly uri és női cipész Zombor, Zrínyi-utca 8. sz. — Készít a legkényesebb igényeknek megfelelő női, valamint férfi cipőket és diszesizmákat. Pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Műorás és ékszerész: Keszler Dezső Zombor, Kossuth Lajos-utca, Frey-féle ház. Dus raktár mindennemű arany-, ezüst-, tula-, nikkel-, zseb-, fali- és ingaórákban, arany- és ezüstneműekben. Bámulatos olcsó árak. Valódi berndorf- és china-ezüst árak.

Műbutorasztalos. Pfarr Pál Thököly-ut 20. Elvállal a legmodernebb rajz szerint fényezett, valamint matt butorok készítését. Lelkiismeretes munka. Szolid árak.

Mrákovits Gyula elsőrangú mű-selyem-kelmefestő és vegyszeti ruhatisztító Zombor. Gyűjtőüzlet: a nagy szerbtemplom közelében, Bajai-utca 11. Iparüzem-telep: Malom-utca 10. Mindennemű ruhák festése és tisztítása a legújabb rendszer szerint. — Feltűnő olcsó árak.

Nikkelezés. Mindennemű tárgyak újra nikkelezését, ezüstözését, aranyozását, valamint csillárok újra esiszolását a legjutányosabb árak mellett elvállal „**MERKUR**” nikkelezési vállalat Telep-utca 5. 50-13

Oláh János kovácsműhelye Zombor, Thököly-ut 20. — Elvállal 1 évi jótállás mellett hintók és kocsik vasalását, továbbá gazdasági cikkek készítését a legolcsóbb árak mellett.

Ruhákat vegyileg tisztít és fest pontos és gyors kiszolgálás mellett **Husvéth István** vegytisztító és festőgyár Zombor.

Schlieszer Testvérek divatruháza Zombor. Minden idényre legnagyobb választékban kapható divatkelme, divatselyem, fekete szövetek, angol és francia batisztok, szőnyegek. Versenyez legelőkelőbb fővárosi cégekkel választék és árakban.

Steiner Lajos cím- és műfestő Zombor, Rókus-utca. Választási zászlókat a legjutányosabb árban szállít.

Sirkövek, továbbá mindennemű kőfaragó és márványmunkák szakszerű készítését vállal **ifj. Stempel Samu** kőfaragó Zombor, Rákóczi-ut 41. sz. — Nagy raktár kész sír-emlékek és butor-márványlapokban. Márvány-fürészelés és esiszolás.

Szuppek Gyula Zombor, üvegudvar. — **Üveg, porcellán, lámpa, tükör és táblaveg** gyári raktár. — E szakmában legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrás.

Stebler Antal műorás, ékszerész és vésnök Zombor, főutca. Nagy raktár mindennemű arany-, ezüst- és briliáns ékszerek, valamint alpaca- és china-ezüst dísz tárgyakban. Meglepő olcsó árak. Javítások azonnal eszközöltenek. Zalogházi becsüs. MÁV. óras.

Szpevák Béla műbutorkészítő Zombor, Kalap-utca 2. Készít kizarólag finom butorokat a legjutányosabb árak mellett.

Schön Adolf könyv-, zenemű-, papirkereskedés és könyvkötészet Zombor, Kossuth Lajos-utca. Alapítva 1852-ben.

Schneider János nyerges és kárpitos Zombor, Bezdáni-utca 7. — Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat. — **Billiárdok** áthuzása jutányos árak mellett eszközöltenek.

Teltsch Gáspár optikus, kötszerek és bőrdöngyára (Kossuth Lajos-utca). Villanyos berendezések, csillárok és villanykellékek olcsó beszerzési forrása.

Több új ház Zomborban a város legforgalmasabb utcáin eladó. A házak adó- és tehermentesek. — Bővebb értesítést ad **dr. Mátits Márton.**

Tartalékos tiszték legelőkelőbb szereltetek fel **Knippl János** elismert legolcsóbb egyenruházati üzletében Zombor, Bajai-utca 4. szám.

Tilger Mihály Zombor, Könyök-utca 15. sz. Ajánlja saját készítményű **sodronyfonat,** valamint **fonott lószőrt** és mindennemű kész **sodronyszövetet** és **szitaárutit.** Vidéki megrendelések azonnal eszközöltenek.

Ugry István kályhás és agyagárgyáros Bezdáni-ut 39. sz. Mintaraktár Erzsébet-tér 4. (Szemes-ház.) Ajánlja saját gyártmányu I-a Chamotte kályháit, tűzhelyeit stb. árut. Javítások, átrakások jótállás mellett pontosan eszközöltenek.

Virágkoszorúk és csokrok, virágkosarak stb. a legmodernebbül és legolcsóbban készít **Goesser Antal** Rákóczi-ut 42. szám. — Telefonszám 129. — Diszoklevéllel kitüntetve.

Zombori Iparosok Árucarnoka. Bácska legnagyobb butorraktára. — Elsőrendű kárpitosműhely. — Eladások részletfizetésre is.